

46 maart 2018

COLOFON

Redactie: R. Vliegen, P. Thijs
R. Favoreel

Eindredactie: P. Thijs

Fotografie: P. Thijs *

* (tenzij anders vermeld).

IN MEMORIAM

Beste vrienden-verzamelaars,

Het overlijden van onze voorzitter Willy heeft ons allen met verstomming verslagen.

Voor al het feit dat hij op zulk een korte tijdspanne ziek werd, zienderogen achteruit ging en niets nog scheen te helpen heeft ons verrast. Het lijkt allemaal zo onrealistisch te zien dat een actieve man zoals Willy een strijd diende aan te gaan tegen een ziekte die in zijn geval onoverwinnelijk bleek. Tempus fugit zijn woorden die regelmatig terugkomen in een mensenleven. 17 jaar lang was Willy met hart en ziel voorzitter van de vzw Verzamelaars Unie Hasselts Keramiek.

Hij hoorde bij de mensen van het eerste uur. Toen het idee ontstond om samen met enkele andere verzamelaars met een hart voor het Hasselts erfgoed een vzw op te richten voor het terugvinden en behouden van de Hasseltse Keramiek, moest Willy er niet lang over nadenken om hiervan deel uit te maken. Hij was een fervent verzamelaar met naast zijn persoonlijke smaak ook wel een doel: de Hasselaren de Hasseltse keramiek terug eigen maken want het gros van deze mensen kende dit niet (en sommigen nu nog niet).

Het belang van erfgoed groeit jaar na jaar en meer en meer mensen zijn er mee bezig en dat is een goede zaak, ook dat was één van de zijn doelen. Zijn groot enthousiasme heeft ons zelfs meermaals tot in Zuid-Frankrijk naar de keramiekfabriek van Vallauris gebracht waar we gesproken hebben met de burgemeester (op dat moment directeur van de keramiekfabriek) en de gelijkenissen aangehaald hebben met de Hasseltse keramiek. Zoals jullie weten was hij eveneens een zeer regelmatige rommelmarktbezoeker, in binnen- of buitenland, het maakte niet uit. Het plezier van te zoeken, nieuwe dingen te ontdekken, onder de mensen te zijn... Het zoeken op en bezoeken van rommelmarkten is een microbe zei hij altijd, en eens die microbe in je zit geraak je ze nog maar heel moeilijk kwijt. Ik kan het beamen. Ik moest mijn schoonvader geen twee keer vragen of hij mee ging naar een rommelmarkt of een beurs en indien ik iets had aangekocht om dit mee te gaan afhalen. Het verhaal achter de herkomst van de stukken was minstens even belangrijk dan de stukken zelf, gans België, Frankrijk en zelfs Nederland hebben we afgereden ...kilometers ver.

De laatste jaren was zijn persoonlijke zoektocht naar Hasselts keramiek wel een beetje gaan liggen want hij zei altijd 'wat moet ik nog kopen, ik heb al bijna alles en de plaats ontbreekt mij', alleen nog de 'speciallekes' maar daar zit je natuurlijk in een heel kleine vijver op te vissen. Voor hem was het voldoende dat er binnen de groep verzamelaars iemand een ontdekking had gedaan zodat dit toch weer aan het lijstje van de ontbrekkenden kon worden toegevoegd en zo het lijstje van 'onbekenden' kleiner en kleiner werd.

Willy was ook een belezen man, van alles was hij goed op de hoogte. Dagelijks zijn krant lezen, het nieuws kijken, de Eos lezen, dit waren rituelen dewelke niet mochten ontbreken en daardoor wist hij haast alles.

Tijd is een moeilijk gegeven en wanneer iemand heengaat is dit steeds te vroeg en in het geval van Willy is dit eveneens zo. Hij had nog zoveel plannen, zoveel dingen te doen, te bezoeken en op te zoeken maar wat is een leven zonder plannen, hebben we die niet allemaal...en maar goed ook.

De enige troost en houvast is dat hij ondanks zijn zware ziekte niet te veel en niet te lang heeft moeten lijden. Marie-José, Kathleen en Cindy hebben er alles aan gedaan om hem bij te staan en te zorgen dat hij alle mogelijke comfort had, meer konden ze helaas niet doen.

Ik wil u dan ook namens de familie van harte bedanken voor de talrijke steunbetuigingen, de kaartjes, de telefoontjes, de gesprekken, de aanwezigheid, deze helpen enorm bij de verwerking van dit verlies.

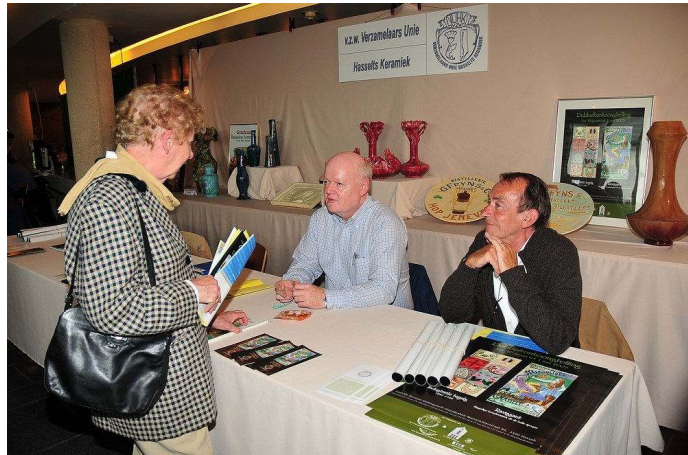
Willy, we zullen je nooit vergeten...

Roald Vliegen

WLLY LIESENS Voorzitter 2001–2018

Vanaf dag 1 tot aan zijn vrij plots overlijden was Willy onafgebroken voorzitter van onze vereniging. Het bestuur vond het dan ook passend om op deze bladzijden met foto's uit het activiteitenarchief een overzicht te geven van 17 jaar voorzitterschap.

Dit overzicht werd gesprokkeld uit de vele foto's die gedurende het 16 jaar lange voorzitterschap van Willy tijdens diverse activiteiten werden gemaakt. Het is niet chronologisch maar tracht een beeld te geven over een man van weinig woorden maar die altijd klaar stond om de handen uit de mouwen te steken, samen met andere bestuursleden de permanenties te doen en ons op de uitstappen te vergezellen.

BOVEN LINKS : Algeme Ledenvergadering café Vogelsanck 2009 BOVEN RECHTS : Cultuurbeurs 2008

MIDDEN LINKS: Cultuurbeurs 2010 MIDDEN RECHTS: Uitstap naar Moeskroen en Torhout > rondleiding in het museum van Torhout

ONDER LINKS: Inventaris Oud Kerkhof 2008 ONDER MIDDEN: Cultuurbeurs 2006 ONDER RECHTS: tentoonstelling Magnifique 2009

BOVEN LINKS : Groot Bijgaerden 2005
 BOVEN MIDDEN: Zurenborg 2009
 BOVEN RECHTS: Raamtheater 2009
 MIDDEN 1e rij: 2011 10 J aar VUHK
 MIDDEN 2e rij Links: ledenvergadering 2011,
 MIDDEN 2e rij rechts: Cordacampus 2014
 ONDER LINKS: Brusselse Sporen 2015
 ONDER RECHTS: Cordacampus 2015

OP HET NET

LINKS:

Dat Hasseltse vazen soms hoge prijzen halen op veilingen is al meerdere keren bewezen maar nu vliegen de prijzen ook uit de pan op Ebay. Deze amfora vaas is al in vele verzamelingen aanwezig en meerdere verzamelaars hebben ze in diverse uitvoeringen waaronder deze met de bronzen versiering.

Dit exemplaar staat nu te koop voor 1100€ + verzendingskosten.

Het dubbele van de prijs die enkele maanden geleden voor een gelijkaardig stel van 2 vazen betaald werd.

Je mag wel een tegenvoorstel doen maar meestal moet je niet afkomen met een bedrag dat meer dan 10% lager ligt.

RECHTS:

Dit koppel wordt bij een Londense antiquair aangeboden voor de som van 4059,59 € !

Als de prijzen hier naar dat niveau zouden evolueren zijn we allemaal rijker dan we denken .

ACTIVITEITEN VERSLAG: HASSELT'S KLEIN ONDERHOUD

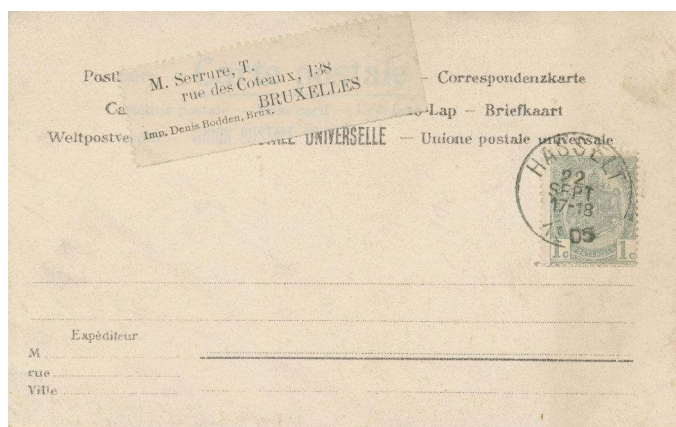
Het was al voor de derde keer dat de dienst Cultuur van de stad de erfgoedactoren samen bracht rond een centraal thema, dit jaar (2017) "de nieuwe media".

In het mooie decor van de raadzaal in het stadhuis en onder het toeziend oog van burgemeester Vananroye belichten eerst 2 sprekers enerzijds de diverse mogelijkheden en anderzijds de praktijkervaring.

Daarna konden de deelnemers zelf weer aan de slag. In kleine groepjes werden de mogelijke toepassing besproken voor de diverse deelnemende verenigingen. Na het evaluatiemoment was het dan tijd om samen met de studenten en docenten van PXL onder het nuttigen van een hapje en een drankje nog even na te praten.

R. Favoreel

Deze postkaart is al lang bekend maar deze recente vondst is toch voldoende afwijkend van de gekende exemplaren om er in deze uitgave even bij stil te staan. De meeste onder ons weten dat er 2 versies van deze kaart circuleren en met dit exemplaar kregen we ook deze afwijkende versie in ons bezit.

Waar zitten de verschillen? Wel de foto is duidelijker en heeft een beter contrast waardoor er wat meer details zichtbaar worden. Dit doet ons ook even stilstaan bij het voorbereidend werk dat de drukker voor het maken van deze kaart heeft moeten doen. Het is namelijk ondenkbaar dat de stand in de expositieruimte stond met een volledig witte achtergrond. Vermoedelijk werd met een masker de achtergrond weggewerkt.

De tekst in zwarte overdruk is kleiner gezet om wat meer ruimte te maken om de rode stempel te kunnen zetten. Met deze stempel wordt de deelname aan de wereldtentoonstelling en het behalen van de "GROTE PRIJS" letterlijk in de verf gezet. De zwarte opdruk tekst werd ook gewijzigd want door het gebruik van de stempel kon men nu iets over de productie vermelden.

De achterzijde van de kaarten zijn identiek maar nu valt het op dat beide een voorgedrukt adresetiket opgekleefd kregen, heel modern voor die tijd. Ze zijn ook het bewijs van de samenwerking met een grote Brusselse Drukker nl. Denis Bodden (deze firma bestond nog begin van deze eeuw). Het gebruik van deze etiketten had vele voordelen, het was snel en efficiënt en lees- en schrijffouten werden vermeden. Men nam het wel niet te nauw met de plaatsing van het etiket hetgeen nog maar eens het bewijs is dat het snel moest gaan.

De poststempel op de kaarten bewijst dat ze nog tijdens de looptijd van de wereldtentoonstelling aan klanten werden verstuurd. Dankzij de wondere kracht van het internet vonden we in enkele minuten zelfs meer informatie over deze klant terug, het bleek een vrij bekende architect uit Schaarbeek te zijn.

P. Thijs

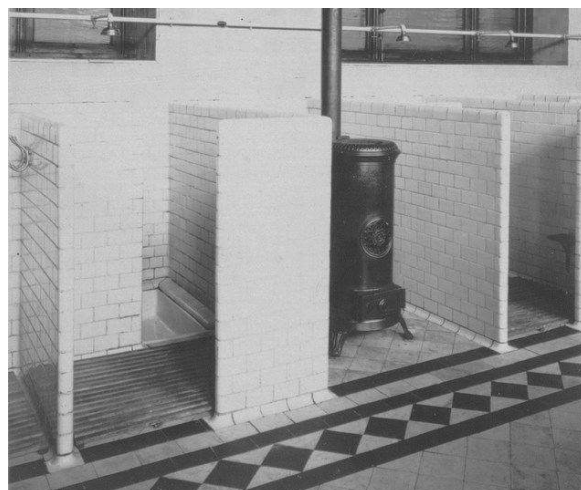
Uit nader onderzoek blijkt dat de architect eerst woonde op het huis gelegen op het nr. 148 dus naast het huis op nr. 146 dat hij ook bouwde.

Architect Théo Serrure maakte niet alleen rijhuisjes maar ook grotere gebouwen en scholen waaronder de école primaire (basisschool) gelegen in de rue Veronèse nr. 23 in Brussel. Dit gebouw, dat er nog steeds staat, werd haast volledig in mat geglazuurde baksteen opgetrokken en heeft een vrij strakke Art Nouveau architectuur aan de buitenzijde. Aan de binnenzijde liet hij wat meer de teugels los en ontwierp hij een school in 3 bouwlagen waarvan de klassen uitgaven op een heuse binnenkoer.

Of de gevelstenen uit Hasselt kwamen is niet zeker maar de foto van de douchecabines is wel het ultieme bewijs van de samenwerking tussen de Hasseltse keramiekfabriek en deze architect.

Verder onderzoek van zijn realisaties zou kunnen uitwijzen in welke mate deze samenwerking succesvol was voor beide partijen

Foto's rechts © AVB/FI (via pinterest)

PRODUITS ÉMAILLÉS INGÉLIFS
EN
GRÈS CÉRAMÉ
pour
CONSTRUCTIONS
BRIQUES ÉMAILLÉES
De tous Formats
et de toutes Teintes
BRIQUES À MOULURES
BRIQUES SPÉCIALES
Briquettes ou Faces de Briques

CARREAUX UNIS ET DÉCORÉS

pour Revêtements riches et ordinaires

PLINTHES, CYMAISES,
BORDURES, FRISES, MOULURES

PLAQUES BISEAUTÉES

PANNEAUX DÉCORATIFS

POUR L'INTÉRIEUR ET L'EXTÉRIEUR

Pièces d'Architecture en tous genres

DALLES ÉMAILLÉES

pour pavements de luxe

TUILES PLATES ÉMAILLÉES

pour Chalets, Kiosques, Chapelles, etc.

POTERIES ARTISTIQUES

CROIX ET COURONNES FUNÉRAIRES

RÉCIPIENTS EN GRÈS

ÉMAUX MATS

CONDITIONS DE VENTE :

Sauf stipulation contraire par écrit, tout marché est passé sous les clauses et conditions suivantes :

Prix. — Les prix s'entendent franco sur wagon ou sur bateau à Hasselt, payables au comptant sans escompte, même lorsque ces produits doivent être agréés par une administration civile ou militaire.

Agrégation. — La marchandise est toujours considérée prise et agréée dans notre usine à Hasselt.

Transport. — La marchandise voyage aux risques et périls du destinataire, même lorsque la Société la livre franco en un autre lieu, le destinataire ayant son recours contre le transporteur responsable, nous ne répondons donc pas des bris ni du manquant éventuels.

Paiements. — Les paiements sont toujours exigibles au siège de la Société à Hasselt et celle-ci ne renonce pas à ce droit quand elle fait traite sur l'acheteur ou qu'elle reçoit des valeurs en paiement.

Offres. — Les offres de vente ne sont valables que pour un courrier.

Délais de fourniture. — Nos délais de fourniture sont toujours fixés sans engagement. Nous ne répondons pas des cas de force majeure, grèves générales ou partielles, accidents survenus dans l'usine ou dans le matériel, manque de matières premières, terres, charbon, etc. et n'admettons le paiement de dommages et intérêts que pour autant qu'il en ait été stipulé.

Caisses et emballages. — L'emballage est porté en compte à raison de 3 p. c. du montant de la facture en plus de la valeur des colis. Les caisses, tonneaux ou barriques sont repris aux prix facturés lorsqu'ils nous sont retournés franco et en bon état à notre adresse en gare de Hasselt. Il ne sera donné crédit de leur valeur qu'après réception à l'usage.

Croquis, dessins, etc. — Les croquis, projets ou dessins, fournis par nous aux clients et non suivis de commande, sont facturés à moins de renvoi, en bon état, dans la huitaine.

RÉCOMPENSES :

ANVERS EXPOSITION UNIVERSELLE 1894 — 2 MÉDAILLES D'OR ET 1 MÉDAILLE D'ARGENT
BRUXELLES EXPOSITION UNIVERSELLE 1897 — 3 DIPLÔMES D'HONNEUR

MAJOLIQUES DE HASSELT

Manufacture de

CÉRAMIQUES DÉCORATIVES

SOCIÉTÉ ANONYME

Adresses :

Télégraphique: CÉRAMIQUES HASSELT

Téléphonique: HASSELT H. S. 17.

N. B. LA MAISON N'A PLUS DE DÉPOT NI DE REPRÉSENTANT 128-130, BOULEVARD DU NORD A BRUXELLES; ADRESSER CORRESPONDANCES ET COMMANDES DIRECTEMENT AU SIÈGE SOCIAL A HASSELT.

Met het verwerven van de "Gatz brieven" kregen we ook wat meer zicht op de productie en het algemeen beheer wat we hier even nader bekijken.

Bovenaan rechts bij de vermelding van medailles en diploma's zijn deze uit 1894 eigenlijk van Baudoux & Cie in Kuregem. Onder het briefhoofd staat links de vermelding dat er geen depot noch vertegenwoordiging meer gevestigd is in Brussel op de boulevard du Nord 128-130 en potentiële klanten zich rechtstreeks tot de zetel in Hasselt moeten wenden. De samenwerking met Helman is dan al duidelijk voorbij.

Uiterst links, zoals gebruikelijk, de opsomming van de producten die door de fabriek gemaakt werden. Bovenaan een algemene karakterisering van de specialisatie in "Vorstvrije geëmailleerde bouwproducten in steengoed" gevolgd door een opsomming van wat dit omvat, nl: "Geëmailleerde bakstenen in alle maten en kleuren", "Vormstenen", "Speciale stenen" en "Briketten of baksteenstrips". Daarna volgen de fijnere en decoratieve bekledingsmaterialen voor binnen en buitenafwerking: "effen en gedecoreerde tegels voor rijkelijke of gewone muurbekleding" met een overzicht van dit specifieke aanbod, nl: "plinten, bovenlijsttegels, boordtegels, friezen en vormtegels", maar ook "Afgeschuinde platen" — de zogenaamde metrotegels — en "decoratieve tegelpanelen voor binnen- en buitenplaatsing". De "Architecturale keramiek in alle soorten" wordt geïllustreerd met de vermelding van specifieke producten op dit gebied: "Geëmailleerde stenen voor luxeuzen vloeren", "Geëmailleerde platte daktegels voor landhuizen, kiosken, kapellen enz."

Het productieoverzicht wordt afgesloten met "Artistiek aardewerk", "grafkruisen en -kronen" en "recipiënten in steengoed" waarmee naar de jeneverkruidproductie en verpakkingsmateriaal voor vloeistoffen wordt verwezen. Men meldt tenslotte ook nadrukkelijk dat men naast de gebruikelijke glanzende emailering ook stukken in "mat email" kan leveren. De verkoopsvoorwaarden geven enig inzicht in de dagelijkse verkoops- en leveringspraktijk. Zo leren we dat de laadkosten op wagon of in de boot in Hasselt zelf inbegrepen zijn in de prijzen, maar er geen verantwoordelijkheid wordt genomen voor breuk. Het was inderdaad normaal dat zware en breekbare vrachten via het nabijgelegen kanaal met binnenschepen vervoerd werden, of met iets meer risico via de spoorwegen. Verder wordt expliciet vermeld dat de fabriek geen leveringstermijnen kan garanderen, zo wel indien veroorzaakt door overmacht als door stakingen, ongevallen, machinepech, gebrek aan grondstoffen of steenkool. Men voegt er aan toe dat ze ook geen enkele vergoeding voor de geleden schade zal aanvaarden tenzij dit op voorhand afgesproken werd. Verpakkingsmateriaal kan vrachtfrij teruggezonden worden en de kosten daarvoor — 3 % van het totaalbedrag, als een soort statiegeld — wordt na ontvangst en indien in goede staat gecrediteerd. Ook de schetsen, ontwerpen en uitvoertekeningen van niet uitgevoerde werken werden niet aangerekend op voorwaarde dat ze binnen de acht dagen aan de fabriek teruggestuurd waren.

M. Baeck & P. Thijs

- **OPROEP: organisatie ruil en verkoop evenement.**

Jaren lang verzamelen levert meestal een mooie collectie op maar ook een groot aantal dubbele objecten. Meestal onderscheiden deze dubbele exemplaren zich van elkaar in kleur en is het wel de moeite waard om enkele er van te bewaren maar wat is enkele. Als je van de markt t h u i s komt en jouw 11e bitterkruid fier op tafel zet om daarna te moeten vaststellen dat deze een tintje lichter in kleur is als die bruine die je vorige maand op een andere markt op de kop sloeg, begin je toch te twijfelen tot waar de collectie mag uitdeinen.

Op vraag van een lid wil het bestuur dan ook graag eens de koppen bij elkaar steken om iets te organiseren waar we objecten uit onze voorraad kunnen ruilen en verhandelen. Dit kan eventueel en indien dor de organisator toegelaten, gekoppeld worden aan een andere activiteit (tentoonstelling spreekbeurt enz.) waar onze vzw aan deelneemt.

Leden die zich geroepen voelen om dit idee verder uit te werken en aan de realisatie willen mee werken kunnen zich melden bij het secretariaat.

- **Tentoonstelling 2019**

Het bestuur kreeg de officiële bevestiging van de directie van Het Stadsmus dat zij een tentoonstelling van Hasselts keramiek (uit eigen collectie) in het eerste semester van 2019 op de planning hebben gezet.

De praktische modaliteiten zijn nog niet bekend, deze zullen in de loop van het 2e semester van 2018 verder uitgewerkt worden.

- **Eerstvolgende activiteiten:**

- Algemene Ledenvergadering vrijdag 23/3/18 zaaltje 1 CCH
- Opening overzichtstentoonstelling Belle Epoque Blankenberge op vrijdag 18/5 om 19u.

NADER BEKEKEN NB 45

We kregen een reactie van Mario Baeck op ons artikel over de postkaart met de visserskop die als model stond voor het tegelpaneel uit Blankenberge. Hij liet ons weten dat men bij de vzw VSB nog een ander beeld hadden en ook de naam van deze visser bekend bleek te zijn nl. Leopold Vermeersch. Verder onderzoek leverde nog een andere kaart op die beter overeenstemt met de “pose” op het tegelpaneel.

P. Thijs

GEVONDEN

Op de ledenvergadering van december II. bracht onze penningmeester een koppel gedecoreerde vaasjes mee die de ingekraste signatuur van de kunstenaar F. Pirson dragen.

Het is niet de eerste keer dat er stukken boven water komen die door deze kunstenaar "bewerkt" werden. Vermoedelijk kocht hij of zij blindgebakken sierstukken (schotels, vazen enz.) om ze daarna met olieverf te overschilderen. Bij deze exemplaren liggen de versieringen in reliëf op de corpus. Nader onderzoek wees uit dat deze vermoedelijk eerst met engobe werden aangebracht en daarna geglazuurd waarna de overblijvende delen beschilderd of met een matte glazuur verder afgewerkt werden.

De ontdekking van dit koppel nodigt dan ook uit om de andere van de hand van deze kunstenaar gekende "beschilderde" stukken eens met een ander oog te bekijken.

P. Thijs

KENMERKEN

<u>Maten:</u>	B: 18 H: 34 cm
<u>Nummer:</u>	253 (ingekrast)
<u>Andere:</u>	A (ingekr-Halfrel)
<u>Kleuren:</u>	Bruin, wit, geel roze
<u>Bodem:</u>	on -& geglazuurd
<u>Scherf:</u>	wit

Groot contrast op de bodem Links grote ingestanste cijfers en een met de hand ingekraste A, Rechts het tegenovergestelde cijfers en A in halfreliëf. De "A" duidt er op dat er ook een "B" moet geweest zijn nl. een jardinière die als middenstuk fungeerde.

Dit stel vazen model nr. 253 kon door Betty aangekocht worden op een rommelmarkt.

Het betreft een bij elkaar passend koppel dat duidelijk gelijktijdig werd geglazuurd en samen met het ontbrekende middenstuk in de oven ging.

Opvallend is de uitbundige barbotine bloemversiering die links en rechts naar elkaar toe neigen.

In de bodem enerzijds een massa informatie met zowel gestempelde modelleurs initialen "V P(?)" maar ook ingekrast het modelnummer 253 en "BA". In de bodem van de 2e vaas staan geen ingedrukte modelleurs initialen.

Op beide bodems staan eveneens in zwarte glazuur de cijfers 11.

Uit de recente vondsten en op basis van het fotoarchief behoort dit model duidelijk tot de meest voorkomende vaasjes en er moet dus een vrij groot aantal van dit model gemaakt zijn. Tot op heden werden diverse afwerkingstechnieken op teruggevonden maar vermoedelijk bestaan er ook nog met luster of onder glazuur beschildering.

